

8731 Ugent Strafrecht I

Vragen

Inhoud

Vragen.....	ii
Titel I. Strafrecht	1
Hoofdstuk 1. Juridische situering.....	1
Afd. 1. Een begripsomschrijving.....	1
1. Bestaat er een formele definitie van strafrecht?	1
2. Geef de juridische definitie van strafrecht	2
3. Wat is een misdrijf?	3
4. Waarom verschillen misdrijven in tijd en ruimte?	4
5. Op welke twee manieren houdt het strafrecht zich bezig met misdrijven?.....	5
Afd. 2. Strafrecht als publiek recht	6
6. Bespreek: Strafrecht is een verticale rechtsverhouding	6
7. Bespreek: strafrecht is van openbare orde	7
8. Wat is de positie van slachtoffers in het strafrecht?.....	8
Afd. 3. Materieel en formeel strafrecht	9
9. Wat is het onderscheid tussen materieel en formeel strafrecht?	9
10. Is het strafuitvoeringsrecht een aparte rechtstak?	10
Afd. 4. Nationaal en internationaal strafrecht	11
§ 1. Nationaal strafrecht	11
11. Leg uit: strafrecht is nationaal recht	11
12. Leg uit: Strafrecht is federaal recht	12
13. Wat is het strafrecht van de gemeenschappen en de gewesten?	13
14. Wat is het strafrecht van gemeenten en provincies?	14
§ 2. Internationaal strafrecht	15
15. Leg uit: het internationaal strafrecht is een hybride rechtstak.....	15
16. Wat is het nationaal materieel strafrecht met internationale achtergrond?	16
17. Wat zijn internationale strafbaarstellingen?	17
18. Wat is het rechtsmachtrecht?.....	18
19. Wat is formeel internationaal strafrecht?	19
Afd. 5. Algemeen en bijzonder strafrecht	20
§ 1. Algemeen en bijzonder	20

20. Geef de vier componenten van het materieel strafrecht	20
21. Wat is het onderscheid tussen algemeen en bijzonder strafrecht?	21
§ 2. Algemeen strafrecht	22
22. Waar vinden we het algemeen strafrecht terug?	22
§ 3. Bijzonder strafrecht	23
23. Waar vinden we het bijzonder strafrecht?	23
§ 4. Toepassing van het algemeen strafrecht op het bijzonder strafrecht	24
24. Hoe werkt artikel 77 van het nieuwe Strafwetboek?	24
25. Is boek I van toepassing op decreten en ordonnanties?	25
Hoofdstuk 2. Functies en achtergronden.....	26
Afd. 1. Strafrecht als mensenwerk in context.....	26
26. Leg uit: strafrecht is mensenwerk in context.....	26
Afd. 2. Een sociale constructie met diepe wortels	27
2.1. Straffen is geen exclusief menselijk gedrag.....	27
27. Bestaan straffen in de dierenwereld?.....	27
2.2. Wortels van het strafrecht	28
2.2.1. Jagers- verzamelaars.....	28
28. Hoe evolueert de sociale dimensie bij jagers- verzamelaars?.....	28
29. Bespreek de egalitaire organisatie van de jagers- verzamelaars.....	29
2.2.2. Landbouwers.....	30
30. Hoe ontstaan de eerste rechtssystemen?	30
31. Hoe wordt het geweld beheerst bij landbouwers?.....	31
2.3. Strafrecht als beperking van intern geweld.....	32
32. Hoe beperkt het strafrecht wraak en geweld?.....	32
33. Bespreek het strafrecht als beperkt geweld	33
2.4. Strafrecht als toelating	34
34. Hoe is strafrecht een toelating tot geweld?.....	34
2.5. Instrumentaliteit en rechtsbescherming.....	35
35. Is het strafrecht een instrument van de macht?	35
36. Kan het strafrecht dienen als instrument tegen de macht?	36
Afd. 3. Strafrechtsgeschiedenis en strafrechtstheorie	37
3.1. Feiten, bronnen, theorie	37
3.2. Van wraakrecht naar publiek strafrecht (11 ^e eeuw- 15 ^e eeuw).....	37

37. Wat is wraakrecht of vuistrecht?	37
38. Wat is het systeem van bloedgeld en vredegeld?.....	38
39. Hoe wordt het wraakrecht tot publiek strafrecht?	39
3.3. Strafrecht van en voor de vorst (15 ^e - 18 ^e eeuw)	40
40. Hoe ontwikkelt zich het lokaal strafrecht?	40
41. Hoe wordt het lokale strafrecht in de late middeleeuwen centraal aangevuld?....	41
42. Hoe ontwikkelt zich strafrechtspraak en rechtsleer in de late middeleeuwen? ...	42
43. Hoe wordt het strafrecht instrumenteel in de 18 ^e eeuw?	43
44. Hoe ontstaan de straffen op het lichaam?	44
3.4. Daad- en schuldstrafrecht.....	45
3.4.1. Legitiem en effectief strafrecht.....	45
45. Beschrijf de inhoudelijke kritiek op het bestaande strafrecht vanaf de 18 ^e eeuw .	45
46. Wat is de kritiek vanuit het sociaal contract?.....	46
47. Wat zijn de beginselen van een legitiem strafrecht?.....	47
48. Omschrijf het legaliteitsbeginsel in het strafrecht	47
49. Omschrijf het proportionaliteitsbeginsel in het strafrecht.....	47
50. Omschrijf het personaliteitsbeginsel in het strafrecht	47
51. Omschrijf het subsidiariteitsbeginsel in het strafrecht	47
52. Omschrijf het gelijkheidsbeginsel in het strafrecht.....	47
53. Omschrijf het publiciteitsbeginsel in het strafrecht	47
3.4.2. Strafrecht dat mensen kan veranderen	48
54. Geef het onderscheid tussen generaal en individueel preventieve werking	48
55. Hoe ontstaat de gevangenisstraf?	49
56. Hoe ontstaan de panopticon gevangenissen?	50
3.4.3. De homo economicus als voorbeeld	51
57. Wat is de invloed van de Verlichting op het strafrecht?	51
3.4.4. Daad- en schuldstrafrecht	52
58. Wat is het daadstrafrecht?	52
59. Wat is schuldstrafrecht?.....	53
3.4.5. Klassiek strafrecht.....	54
60. Wat wordt aangeduid als het klassiek strafrecht?.....	54
61. Welke strafwetboeken ontstaan in de Franse revolutionaire periode (18 ^e - 1799)?	55

62. Welke strafwetboeken ontstaan onder Napoleon?.....	56
63. Welke straffen gelden in de Nederlandse periode (1815- 1830)?	57
64. Hoe evolueert het strafrecht in België na de onafhankelijkheid?.....	58
65. Hoe weerspiegelt het klassieke strafrecht de maatschappij?	59
3.5. Dader en gevaarstrafrecht	60
3.5.1. Sociaal verweer en het mensbeeld van de onvrije mens	60
66 Beschrijf het concept van het sociaal verweer	60
67. Hoe komt het “sociaal verweer” uit de leer van de onvrije mens?	61
68. Beschrijf de school van de criminele antropologie	62
3.5.2. Gevaar en dader in plaats van schuld en daad	63
69. Hoe vervangt de notie “gevaar” de notie “schuld”?	63
70. Hoe komt de nadruk te liggen op de dader in plaats van op de daad?.....	64
3.5.3. Sociaal verweer in België	65
71. Bespreek de figuur Adolphe Prins (1845-1919)	65
3.5.4. Strafrecht op twee sporen	66
72. Hoe uit zich het gedachtegoed van Prins in Belgische strafrecht?	66
73. Bespreek de figuur Jules Lejeune	67
74. Bespreek de figuur Henri Carton de Wiart	68
75. Bespreek de figuur Emile Van de Velde.....	69
76. Bespreek de figuur Paul Emile Janson	70
3.5.5. Sociaal verweer en maatschappij	71
77. Hoe weerspiegelt het lagere de maatschappelijke evolutie van 1873 tot 1945?	71
3.6. Daderstrafrecht met menselijk gelaat: het nieuw sociaal verweer (tweede helft 20 ^e eeuw)	72
3.6.1. Strafrecht met aandacht voor rechtsbescherming en resocialisatie	72
78. Hoe hebben de mensenrechten invloed op het strafrecht?	72
79. Wat betekent de aandacht voor resocialisatie?	73
3.6.2. Nieuw sociaal verweer	74
80. Hoe evolueert het sociaal verweer na de Tweede Wereldoorlog?	74
81. Hoe uit zich het nieuw sociaal verweer in België?	75
3.6.3. Nieuw sociaal verweer en maatschappij	76
82. Hoe heeft de welvaartsstaat invloed op het strafrecht?	76
3.7. Postmodern strafrecht (1975-2024)	77

3.7.1. Kritisch tegenover overheid en strafrecht.....	77
83. Welke kritiek ontstaat tegenover het strafrecht van de jaren 50 en 60?	77
3.7.2. Geen nieuwe dominante benadering van het strafrecht	78
84. Wat is de “verdiende proportionele straf”?	78
85. Wat is het regelstrafrecht?	79
86. Wat is een efficiënte bestraffing buiten het strafrecht?	80
87. Wat is het daadstrafrecht ter bescherming?	81
88. Wat is het risico- daderstrafrecht?	82
89. Wat is mensenrechtelijk daderstrafrecht?	83
90. Wat is het abolitionisme en herstel?	84
Deel II. Strafwet	85
Hoofdstuk I. Legaliteitsbeginsel (art. 1)	85
Afd. 1. Begripsomschrijving.....	85
91. Beschrijf het legaliteitsbeginsel als hoeksteen van het klassiek strafrecht	85
92. Wat zijn de twee leden van het adagium Nulla poena?	86
93. Welke andere bronnen zijn er van het adagium nulla poena?	87
94. Wat is het belang van het adagium nulla poena?	88
Afd. 2. Wet	89
2.1. De wet in materiële zin	89
95. Wat geldt als “wet”?	89
96. Kan de uitvoerende macht strafwetten maken?	90
2.2. Algemene beginselen die door de volkerengemeenschap worden erkend.....	91
97. Wat is de wettelijke grond voor misdrijven tegen de menselijkheid?	91
2.3. Internationale verdragen.....	92
98. Gelden verdragen als wet?	92
99. Welke invloed heeft het EVRM?	93
100. Welke negatieve verplichtingen bevat het EVRM?	94
101. Welke positieve verplichtingen bevat het EVRM?	95
102. Beschrijf het belang van het IVBPR voor het strafrecht	96
103. Beschrijf het belang van het recht van de Europese Unie inzake strafrecht	97
Afd. 3. Legaliteitscontrole	98
3.1. Legaliteitscontrole door het Grondwettelijk Hof	98
104. Hoe oefent het Grondwettelijk Hof legaliteitscontrole uit op de strafwetten? ..	98

3.2. Legaliteitscontrole door hoven en rechtbanken.	99
105. Hoe controleren hoven en rechtbanken de algemene, provinciale en gemeentelijke besluiten en verordeningen?	99
106. Hoe controleren hoven en rechtbanken formele wetten?	100
107. Hoe controleert de gewone rechter de overeenstemming van Belgische normen met internationale normen?	101
Casussen.....	102
Hoofdstuk 2. Toepassing van de strafwet in de tijd	105
2.1. Ten tijde van de gedraging of het plegen van het misdrijf.....	105
2.1.1. Een wetsbepaling in werking.....	105
108. Waarom kan slechts gestraft worden krachtens een wetsbepaling in werking?	105
2.1.2. Inwerkingtreding.....	106
109. Wanneer treedt een strafbepaling in werking?	106
2.1.3. Niet opheffen.....	107
110. Hoe wordt een strafbepaling opgeheven?	107
111. Impliceert het uitvaardigen van een nieuwe wet ook de opheffing van uitvoeringsbesluiten van de oude wet?	108
2.1.4. Niet vernietigd.....	109
112. Hoe wordt een strafwet vernietigd?	109
113. Wat gebeurt met veroordelingen uitgesproken op grond van de vernietigde wet?	110
114. Kan een strafwet worden opgeheven door onbruik?	111
2.2. Conflicten van strafwetten in de tijd.	112
115. Wanneer is er mogelijk een conflict tussen strafwetten in de tijd?.....	112
116. Welke twee basisprincipes regelen het conflict van strafwetten in de tijd?	113
117. Beschrijf het principe van de niet retroactiviteit van de strengere strafwet	114
118. Bespreek het eerste toepassingsgeval: invoeren van een nieuwe misdrijfomschrijving	115
119. Wat betekent de uitbreiding van de bestaande misdrijfomschrijving?	116
120. Hoe worden wetten behandeld die strafverzwaring invoeren?	117
121. Wat gebeurt met wetten die een verzwaring van de strafuitvoering invoeren? ..	118
2.3.3. Retroactiviteit van de strafwet met bepalingen die gunstiger zijn voor de dader	119
122. Bespreek de retroactiviteit van de mildere strafwet	119
123. Wat is een beperking van de misdrijfomschrijving?.....	120

124. Wat betekent de invoering van de lichtere straf?.....	121
125. Geldt het principe van de retroactiviteit van de mildere strafwet ook bij bijzondere en gelegenheidsstrafwetten?.....	122
126. Geldt de retroactiviteit ook bij wijziging van de uitvoeringsreglementering?....	123
2.4. Buiten het toepassingsgebied van art. 2 NSW	124
127. Wat zijn interpretatieve wetten in het strafrecht?	124
128. Hoe is de regeling inzake retroactiviteit van procedurewetten?	125
129. Bespreek de retroactiviteit van wetten wat de niet strafrechtelijke sancties betreft	126
Hoofdstuk 3. Toepassing van de strafwet in de ruimte.	141
3.1. Rechtsmachtrecht.....	141
130. Wat is het Rechtsmachtrecht?.....	141
131. Welke principes hanteert artikel 3 van het nieuwe Strafwetboek?	142
132. Wat is vestiging van rechtsmacht?	143
133. Wat is vestiging van rechtsmacht?	144
134. Wat is uitgesloten van rechtsmacht?	145
135. Wat is rechtshulp in strafzaken?	146
136. Wat is de aard van de regels van het VT Sw?.....	147
137. Wat zijn rechtsmachtconflicten?.....	148
3.2. Territorialiteit als regel.....	149
3.2.1. Misdrijven gepleegd op het grondgebied	149
138. Bespreek het grondgebied als basisaanknopingspunt voor rechtsmacht.....	149
139. Is de nationaliteit een aanknopingspunt van territoriale bevoegdheid?.....	150
Casus	151
C-8731/0101001. Iran	151
2.2. Toepassing van de Belgische strafwet.....	152
140. Moeten Belgische rechters het Belgische strafrecht toepassen?	152
Casus	153
C-8731/0102001. Tijdelijk huwelijk	153
141. Kunnen Belgische rechters verplicht worden buitenlands strafrecht toe te passen?	154
142. Geldt “ne bis in idem” ook voor buitenlandse veroordelingen?	155
Casus	156
C-8731/0103001. USA	156

2.3. Belgisch grondgebied te land, ter zee en in de lucht	157
2. 3.1. Land.....	157
143. Hoe ver strekt het Belgenland zich uit?	157
144. Wat is het statuut van buitenlandse ambassades in België?.....	158
Casussen.....	159
C-8731/0104001. NAVO	159
C-8731/0104002. Prohibition	160
C-8731/0104003. Moderne slavernij	161
C-8731/0104004. Green card	162
C-8731/0104005. XTC	163
2.3.2. Zee.....	164
145. Wat is de territoriale zee?	164
146. Wat gebeurt met misdrijven gepleegd aan boord van buitenlandse schepen in de Belgische territoriale zee?	165
Casussen.....	166
C-8731/0105001. Cruise.....	166
C-8731/0105002. F18's boven Knokke	167
C-8731/0105003. Invasion of Scheveningen act	168
C-8731/0105004. Brawl.....	169
C-8731/0105005. Cruise casino.....	170
C-8731/0105006. Moderne slavernij II.....	171
2.3.3. Luchtruim.....	172
147. Welke principes regelen het luchtruim boven België?.....	172
148. Wat is het statuut van buitenlandse vliegtuigen als deze zich in het Belgische luchtruim bevinden?	173
2.3.4. Schepen onder Belgische vlag	174
149. Wat is het statuut van schepen die onder Belgische vlag varen, maar zich in internationale wateren bevinden?	174
2.3.5. Vliegtuigen geïmmatriculeerd in België (code OO)	175
150. Wat is het statuut van vliegtuigen die in België geïmmatriculeerd zijn?.....	175
Casussen.....	176
C-8731/0106001. Mile High Club I	176
C-8731/0106002. Mile High Club II	177
C-8731/0106003. Belgium to the rescue	178

C-8731/0106004. El Al	179
C-8731/0106005. Saudi	180
3. Lokalisatie van het misdrijf.....	181
3.1. Lokalisatietheorieën.....	181
151. Wat is de theorie van de lichamelijke gedraging?.....	181
152. Wat is de theorie van het instrument?.....	182
153. Wat is de effecttheorie?.....	183
3.2. Ubiquiteitstheorie.....	184
154. Wat is de ubiquiteitstheorie?.....	184
155. Wat bedoelt men met “bestanddelen” in de ubiquiteitstheorie?.....	185
156. Bespreek de ubiquiteitstheorie van de strafbare deelneming.....	186
Casussen.....	187
C-8731/0107001. Molenbeek.....	187
C-8731/0107002. Bolle Jos	188
C-8731/0107003. Koerier	189
C-8731/0107004. Scam.....	190
157. Hoe werkte ubiquiteitstheorie bij voortdurende misdrijven?.....	191
Casussen.....	192
C-8731/0108001. Saldodipje.....	192
C-8731/0108002. Jaarrekeningen	193
C-8731/0108004. Witter dan wit.....	194
3.3. Theorie van de ondeelbaarheid.....	195
158. Beschrijf de theorie van de ondeelbaarheid.....	195
Casussen.....	196
C-8731/0109001. Hezbollah.....	196
C-8731/0109002. Berliner	197
4. Extraterritorialiteit als uitzondering	198
159. Wat is extra territorialiteit?	198
160. Welke beperkingen worden opgelegd door het internationaal recht in verband met extraterritorialiteit?.....	199
161. Welke extraterritoriale rechtsmacht heeft de Belgische wetgever zich toegeëigend?	200
4.2. De extraterritoriale rechtsmacht kent beperkingen.....	201

162. Welke beperkingen vereisen terughoudendheid?	201
163. Bespreek de vereiste van dubbele incriminatie	202
164. Bespreek de vereiste van het Ne bis in idem	203
165. Bespreek de beperking van aanwezigheid in de forumstaat	204
166. Bespreek de beperking van klacht of voorafgaand bericht	205
167. Welke filters worden gezet op de uitoefening van rechtsmacht door België?..	206
Casussen.....	207
C-8731/0110001. Gaza.....	207
C-8731/0110002. Tolteken	208
C-8731/0110003. Kuifje in Congo	209
4.3. Aanknopingspunten voor internationale rechtsmacht	210
168. Welke aanknopingspunten worden gebruikt in het strafrecht?.....	210
4.3.1. Persoonlijke aanknopingspunten	211
169. Wat is het actief personaliteitsbeginsel?	211
170. Wat is het passief personaliteitsbeginsel?.....	212
171. Hoe hanteert België het passief personaliteitsbeginsel?	213
4.3.2. Zakelijke aanknopingspunten	214
172. Wat zijn zakelijke aanknopingspunten?	214
173. Wat omvat het beschermingsbeginsel?.....	215
174. Beschrijf het universaliteitsbeginsel.....	216
175. Hoe wordt de universele rechtsmacht gezien in België?	217
4.4. Afgeleide rechtsmacht	218
176. Wat is afgeleide rechtsmacht?.....	218
177. Wat is overname van strafvervolgning?	219
178. Wat is plaatsvervangende/vertegenwoordiging?	220
Hoofdstuk IV. Interpretatie van de strafwet.....	221
1. Kwalificeren en interpreteren.....	221
179. Waarom is er interpretatie van de strafwet nodig?	221
2. Niet interpreteren of strikt interpreteren	222
180. Wat is het principe “in claris”?	222
181. Waarom moet de wet altijd strikt worden geïnterpreteerd?.....	223
182. Wat is de letterlijke interpretatie?.....	224
183. Wat is de teleologische interpretatie?	225

184. Wat is de progressieve/evolutieve interpretatie?	226
3. Nooit naar analogie in het nadeel van de vervolgte persoon	227
185. Beschrijf het verbod van analoge interpretatie	227
186. Mag analogische interpretatie in het voordeel van de vervolgte?	228

Student Bieke Blokman

8731 Ugent Strafrecht II

Vragen

Inhoud

Vragen.....	ii
Deel III. Misdrijf.....	1
Hoofdstuk 1. Bestanddelen van een misdrijf.....	1
1. Begrippen.....	1
1. Waarom spreken we van bestanddelen en niet van definitie?	1
2. Wat zijn de drie constitutieve bestanddelen van het misdrijf?.....	2
3. Is strafwaardigheid een vierde bestanddeel?.....	3
2. Constitutieve bestanddelen van een misdrijf.....	4
2.1. Het materieel bestanddeel.....	4
2.1.1. Een uiterlijk waarneembare gedraging	4
4. Bespreek de voorwaarden van de uiterlijke gedraging.....	4
Casus	5
C-8731/0201001. Sven	5
2.1.2. Een handelen of een nalaten.....	6
5. Wat zijn handelingsmisdrijven?	6
6. Wat zijn verzuimmisdrijven?.....	7
7. Wat zijn oneigenlijke verzuimsdelicten ?	8
2.1.3. Het veroorzaken van een bepaald gevolg.....	9
8. Wat zijn gevolgmisdrijven?.....	9
9. Waarom zijn gevolgmisdrijven geen aparte categorie?.....	10
10. Hoe is de leer van de causaliteit bij gevolgmisdrijven?	11
11. Beschrijf de equivalentieleer.....	12
12. Beschrijf de adequatieleer	13
Casussen.....	14
C-8731/0202001. Lokeren	14
C-8731/0202002. Pech voor Jef	15
C-8731/0202003. Ronny en Sammy	16
2.2. Het moreel bestanddeel	17
13. Wat verstaat men onder moreel bestanddeel van het misdrijf?	17
Casussen.....	18

C-8731/0203001. Bart de P.....	18
C-8731/0203002. Peter en Veronique	19
C-8731/0203003. Benny.....	20
C-8731/0203004. Sorry confrater.....	21
C-8731/0203005. Acid	22
14. Welke minimale schuldvorm wordt ingevoerd door het nieuwe Strafwetboek? ..	23
Casus: de zaak Moens.....	24
C-8731/0204001. Moens	24
15. Hoe wordt de minimale schuldvorm bewezen?	25
16. Kunnen feiten strafbaar zijn zonder minimale schuldvorm?	26
17. Wat zijn reglementaire misdrijven?	27
18. Wat zijn opzettelijke misdrijven?.....	28
19. Wat is algemeen opzet?	29
20. Wordt algemeen opzet vermoed?.....	30
21. Wat is “kennis van zaken”?	31
Casussen: enkele citaten uit strafdossiers	32
C-8731/0205001. Citaten	32
22. Wat is “kennis van zaken” bij een gevolgmisdrijf?.....	33
23. Wat is “kennis van zaken” als het gevolg een bestanddeel van het misdrijf is?	34
24. Hoe verbindt het moreel bestanddeel bij gevolgmisdrijven de intentie met het gevolg?.....	35
Casussen.....	36
C-8731/0206001. Mario	36
C-8731/0206002. Kurt krijgt klop	37
C-8731/0206003. Nutcase	38
C-8731/0206004. File Lokeren.....	39
C-8731/0206005. Omelet op de weg	40
15. Wat is het bijzonder opzet?	41
16. Wat is het voornemen een door de wet bepaald resultaat te bereiken?	42
Casus	43
C-8731/0207001. Blankenberge.....	43
17. Wat is het concept van het eventueel of onrechtstreeks opzet dat door het nieuwe Strafwetboek vermeden wordt?	44

Casus	45
C-8731/0208002. Dodelijk ongeval.....	45
18. Wat betekent “een door de wet bepaalde geestesgesteldheid”?	46
19. Wat is het gans bijzonder opzet?	47
20. Wat is de vereiste van zware fout bij onopzettelijke misdrijven?.....	48
21. Waarom zijn er zo weinig onopzettelijke misdrijven in het strafrecht?	49
22. Aan welke voorwaarden moet de zware fout voldoen inzake gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid?	50
23. Wat is de praktische weerslag van de vereiste van zware fout?	51
24. Wat is de verhouding tussen onopzettelijke misdrijven en opzettelijke misdrijven in het nieuwe recht?	52
25. Bespreek de causaliteit bij zogenaamde gevolgmisdrijven.....	53
26. Kan de causaliteit leiden tot onbillijke gevolgen bij onopzettelijke misdrijven?..	54
Casussen.....	55
C-8731/0209001. Accident waiting to happen	55
C-8731/0209002. Medische fout	56
2.3. Het wederrechtelijk bestanddeel	57
27. Wat is wederrechtelijkheid?.....	57
28. Hoe is de relatie tussen wederrechtelijkheid en rechtvaardigingsgronden?.....	58
29. Wat is het vermoeden van wederrechtelijkheid?	59
2.4. Het bestanddeel strafwaardigheid.....	60
30. Wat wordt bedoeld met strafwaardigheid?.....	60
31. Wat zijn verschoningsgronden?	61
32. Waar staan de verschoningsgronden in de wet?.....	62
33. Wat is het onderscheid tussen straf ontheffende/ strafuitsluitende verschoningsgronden en strafverminderende verschoningsgronden?.....	63
34. Wat is het effect van het geslacht inroepen van een strafuitsluitende verschoningsgrond?	64
35. Zijn er andere verschoningsgronden mogelijk dan deze vermeld in artikel 33? ...	65
36. Bespreek de bepaalde bloed- of aanverwantschappen (art. 33)	66
37. Bespreek de strafuitsluiting wegens aangifte aan de overheid.....	67
38. Bespreek de onderwerping aan de overheid (artikel 33)	68
39. Bespreek het herstel van de schade (artikel 33)	69

40. Bespreek de misdrijven gepleegd in het kader van de bijzondere opsporingsmethoden (artikel 33).....	70
41. Bespreek de strafuitsluiting voor slachtoffers (artikel 33).....	71
42. Beschrijf de strafuitsluitingsgrond van de tenlasteneming van het kind (art. 33)	72
3. Verzwarend bestanddeel van het misdrijf.....	73
43. Wat is een verzwarend bestanddeel?	73
44. Welke eigenschappen heeft een verzwarend misdrijf?	74
45. Wat is het onderscheid tussen verzwarende omstandigheden en verzwarende factoren?.....	75
Hoofdstuk II. Strafbare poging	76
1. Begripsomschrijving.....	76
46. Wat wordt bedoeld met strafbare poging of onvoltooid misdrijf?	76
47. Wat is het begrip iter criminis?	77
48. Wat is het actief berouw?.....	78
49. Wat is het onderscheid tussen een begin van uitvoering en voorbereidende handelingen?.....	79
50. Beschreef de verschillende theorieën over de strafbare poging.....	80
51. Wat zegt het objectivisme in verband met de strafbare poging?	81
52. Wat is de subjectivistische benadering van het onvoltooid misdrijf?.....	82
53. Welke pogingsleer wordt in het Belgische strafrecht gehanteerd?.....	83
2. Voorwaarden voor de strafbaarheid van de poging.....	84
54. Welke voorwaarden zijn gesteld voor de strafbaarheid van de poging?	84
55. Bespreek de eerste voorwaarde: het crimineel voornemen	85
56. Hoe bewijst men het crimineel voornemen?	86
57. Bespreek het tweede element: een begin van uitvoering	87
58. Wat geldt als een “begin van uitvoering”?.....	88
59. Waarom kan bij verzuimmisdrijven geen strafbare poging bestaan?.....	89
60. Is het “begin van uitvoering” dan volledig objectivistisch?.....	90
61. Zijn onmogelijke of ondeugdelijke misdrijven strafbaar?.....	91
62. Wat zijn putatieve misdrijven?	92
63. Kan het begin van uitvoering een voltooid misdrijf uitmaken?.....	93
64. Bespreek het derde element: het moet gaan om een opzettelijk misdrijf.....	94
65. Wanneer stelt de bijzondere strafwet een poging tot een welbepaald opzettelijk misdrijf niet strafbaar?	95

3. Vrijwillige terugtred als strafuitsluitende verschoningsgrond.....	96
66. Wat is de relatie tussen vrijwillige terugtreding en strafbare poging?.....	96
67. Beschrijf de vrijwillige terugtreding als strafontheffende verschoningsgrond	97
68. Onder welke voorwaarden wordt vrijwillige terugtred aanvaard?	98
69. Bespreek de eerste voorwaarde: afhankelijk van de wil	99
70. Bespreek de tweede voorwaarde: de terugtred moet definitief zijn	100
71. Bespreek de derde voorwaarde: de terugtred moet gebeuren voordat het misdrijf voltooid is.....	101
72. Wat is het actief berouw?	102
73. Werkt de vrijwillige terugtred door naar de andere deelnemers?	103
4. De bestraffing van de strafbare poging	104
74. Bespreek de objectivistische en de subjectivistische leer bij de bestraffing van de strafbare poging.....	104
75. Hoe wordt de strafbare poging bestraft bij een misdrijf van strafniveau 1?	105
76; Beschrijf de gevallen waarin de poging even zwaar bestraft wordt als het voltooid misdrijf.....	106
5. Het doen of aanvaarden van een crimineel aanbod	107
77. Wat is het probleem van het bestraffen van een crimineel aanbod?.....	107
78. Hoe lost het nieuwe Strafwetboek het probleem van het crimineel aanbod op?.....	108
79. Wat zijn de voorwaarden voor strafbaarheid van het crimineel aanbod?.....	109
80. Hoe wordt het crimineel aanbod bestraft?	110
81. Welke autonome strafbaarstellingen zijn voor het crimineel aanbod?	111
Casussen.....	112
C-8731/0209001. BDW	112
C-8731/0209002. Koper.....	113
C-8731/0209003. Prof.....	114
C-8731/0209004. Hasj	115
C-8731/0209005. Rentokil.....	116
Hoofdstuk III. Rechtvaardigingsgronden.....	117
3.1. Begripsomschrijving	117
82. Wat zijn rechtvaardigingsgronden?	117
83. Wat betekent het opheffen van de wederrechtelijkheid?	118
84. Is een handeling met toepassing van een rechtvaardigingsgrond nog een misdrijf?	119

85. Wat zijn de voorwaarden om een rechtvaardigingsgrond te kunnen zijn?	120
3.2. Bespreek het gebod of toelating bij wet (art. 11).....	121
86. Wat is de inhoud van de rechtvaardigingsgrond “gebod of toelating bij wet”?... 121	
87. Is gebod/toelating een algemene of een specifieke rechtvaardigingsgrond?	122
88. Welke rechtsvaardigingsgronden zijn niet expliciet in de wet ingeschreven?	123
89. Wat wordt bedoeld met “de wet” in dit verband?	124
90. Is de toestemming van het slachtoffer een rechtvaardigingsgrond?	125
91. Hoe kan het gebod of toelating expliciet in de wet worden ingeschreven?.....	126
92. Hoe kan afwezigheid van toestemming als constitutief bestanddeel in de wet worden ingeschreven?.....	127
3.3. Het bevel van de overheid	128
93. Wat is de ratio legis van de strafontheffende verschoningsgrond?	128
94. Welke voorwaarden zijn er verbonden aan de strafontheffende verschoningsgrond van bevel van de overheid?	129
95. Bespreek de voorwaarde van voorafgaandelijkheid.....	130
96. Bespreek de tweede voorwaarde: een wettige overheid.....	131
97. Bespreek de derde voorwaarde: een rechtmatig bevel	132
98. Wat is het onderscheid tussen het bevel van de overheid en de toelating bij wet?	133
99. Wat is de aard van een strafontheffende verschoningsgrond?.....	134
100. Wat is de leer van het onrechtmatig bevel?.....	135
Casussen: bevel van de overheid	136
C-8731/0210001. Privacy	136
C-8731/0210002. Privacy II.....	137
C-8731/0210003. De Lijn.....	138
C-8731/0210004. Glasje op (W).....	139
C-8731/0210005. Brandweer.....	140
C-8731/0210006. Kuurne Brugsesteenweg (W)	141
C-8731/0210007. Huiszoeking.....	142
3.4. De noodtoestand	143
101. Wat is de ratio legis van de noodtoestand?	143
102. Welke toepassingsvoorwaarden heeft de noodtoestand?	144
103. Beschrijf de eerste voorwaarde: het recht op belang moet een ernstig en onmiddellijk gevaar zijn.....	145

104. Wat is de vereiste van subsidiariteit?	146
105. Wat is de vereiste van waardeverschil?	147
106. Beschrijf de vierde voorwaarde: de pleger maar de noodtoestand niet opzettelijk zelf hebben doen ontstaan	148
107. Voor welke misdrijven kan de noodtoestand niet worden ingeroepen?	149
3.5. De wettige verdediging	150
108. Wat omvat het begrip wettige verdediging?	150
109. Wat is de aard van de rechtvaardigingsgrond noodweer?	151
110. Wanneer kan noodweer nooit worden ingeroepen?	152
111. Is noodweer een uitzondering op het verbod op eigenrichting?	153
112. Welke toepassingsvoorwaarden gelden inzake de aanvalsdad?	154
113. Wat betekent dat de aanval onrechtmatig moet zijn?	155
114. Wat betekent dat de aanval ernstig moet zijn?	156
115. Wat betekent dat de aanval ogenblikkelijk moet zijn?	157
116. Wat betekent dat de aanval moet gericht zijn tegen een persoon?	158
117. Welke toepassingsvoorwaarden gelden voor de verweringsdad?	159
118. Wat betekent de subsidiariteit van de verdedigingsdad?	160
119. Wat betekent de proportionaliteit van de verwering?	161
120. Wat betekent de voorwaarde “voor of tijdens de aanval”?	162
121. Wat is de vereiste van verdedigingswil?	163
122. Wat is er gebeurd met de vermoedens van wettige verdediging?	164
123. Wat is het verband tussen noodweer en uitlokking?	165
124. Wat is de putatieve noodweer?	166
3.6. Het wettig verzet in geval van misbruik door de overheid	167
125. Wanneer is er sprake van wettig verzet?	167
126. Welk soort verzet wordt bedoeld?	168
127. Welke toepassingsvoorwaarden kent het wettig verzet?	169
128. Beschrijf de eerste voorwaarde: een kennelijk onwettige dad	170
129. Beschrijf de tweede voorwaarde: een dad van de overheid	171
130. Beschrijf de derde voorwaarde: onverwijlde reactie	172
131. Beschrijf de vierde voorwaarde: actief of passief verzet	173
132. Wat is de voorwaarde van proportionaliteit van het verzet?	174